

*„Egy hang hamisan
szólhat, de sok hangban
mindig megtalálhatod az
igazságot.”
George R. R. Martin*

PÁLYAMŰ

**Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének a Bírósági Közlöny 2019/9. számában közzétett
567.E/2019. (X. 22.) OBHE számú határozatával a Fővárosi Törvényszék Büntető
Kollégium kollégiumvezetői tisztségének betöltésére kiírt pályázathoz**

2019. november 22.

Dr. Laczó Adrienn

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	4
A kollégiumvezetői tisztséggel kapcsolatos normák és elvárások.....	5
1. A kollégiumvezető feladataira vonatkozó jogi normák	5
1.1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.)... 5	
1.2. A bíróságok igazgatásáról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (igazgatási szabályzat).....	5
1.3. A Fővárosi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ).....	6
2. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke által a bírósági szervezet számára meghatározott stratégiai célok	7
A Büntető Kollégium jelenlegi helyzete	8
1. Emberi erőforrások.....	8
1.1. Bírői álláshelyek:	8
1.2. Kirendelések.....	8
1.3. Igazságügyi alkalmazottak	8
2. Ügyforgalmi adatok	9
2.1. Elsőfokú ügyszak	9
2.2. Másodfok	11
2.3. Büntetés-végrehajtási csoport	12
2.4. Kerületi bíróságok	12
3. Médiás ügyek száma:	13
A Büntető Kollégium vezetésével kapcsolatos tervek	14
1. Elsőfokú ügyszak	14
1.1. Rövid távú tervek	14
1.2. Hosszú távú tervek	16
2. Másodfokú ügyszak	17
2.1. Az új büntetőeljárási törvény alkalmazását segítő rövid távú tervek.....	17
2.2. Egyéb rövid távú tervek	18
2.3. Hosszú távú tervek	18
3. Büntetés-végrehajtási csoport	19
3.1. Általános rövid távú tervek	19
3.2. Hosszú távú tervek	19
3.3. Kártalanítási ügyek intézése.....	20
4. Nemzetközi Csoport.....	20
5. Létszámpolitika	21
5.1. Tartós kirendelések visszaszorítása	21
5.2. Bírósági titkárok.....	22
5.3. Bírósági ügyintézők	23
6. Kezelőiroda és jegyzői állomány	23

6.1. Kezelőiroda	23
6.2. Jegyzői állomány.....	24
7. Szakmai munka szervezése	24
7.1. Szakmai műhely	24
7.2. Jogeset-feldolgozások rendszere	25
7.3. Utánpótlás-nevelés	25
7.4 Szakmai tanácskozások szervezése.....	26
8. Kapcsolatok.....	26
8.1. Kúria.....	26
8.2. Fővárosi Ítéltábla.....	26
8.3. Kerületi bíróságokkal való kapcsolat.....	27
8.4. Más bíróságokkal, egyéb hatóságokkal való kapcsolat	28
9. Egyéb kérdések	28
9.1. Integritás.....	28
9.2. A Büntető Kollégium honlapja	28
9.3. A sajtóvisszhangot kiváltó ügyek kezelése	29
9.4. Távmeghallgatás	29
9.5. Tárgyalóteremfoglaló rendszer	30
9.6. A Fő utcai épület	30
10. Közösségi élet szervezése	31
Összefoglalás.....	32

I. Bevezetés

Laczó Adrienn vagyok. Büntetőbíró. 1997 óta a fővárosi bírósági szervezet dolgozója. 2008 óta a Fővárosi Törvényszék (akkor még Fővárosi Bíróság) Büntető Kollégiumának tagja. A hivatáshoz fűződő gyökereim még ennél is mélyebbre nyúlnak. A bírói életpályára a legőszintébb elhivatottsággal tekintek, és ehhez a testülethez tartozni külön öröm és büszkeség számomra.

Mindennek tükrében nem érhetett volna nagyobb tisztesség, mint hogy a 2018-as évben lehetőséget kaptam a Büntető Kollégium vezetésében részt vállalni. Igazgatási és szakmai irányítási feladataimat legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint láttam el, melyben kollégáim támogató együttműködése segített.

A Fővárosi Törvényszék és annak Büntető Kollégiuma a magyarországi igazságszolgáltatáson belül nem csak statisztikai adatok által emelkedik ki. Az itt tárgyalt ügyek jellege a legkiválóbb elméletet vonzza, az ügyek száma és súlya pedig szükségszerűen „kineveli” az elbírálásukra képes és méltó bírakat. A kollégiumban eltöltött évek alatt közvetlen közlőről tapasztalhattam, hogy testületünk tagjai sok helyről érkeztek, különböző műhelyekben nevelkedtek, más-más élettapasztalattal és szakmai ismerettel bírnak, de az együtt végzett munka révén valódi közösséggé értek.

Aki ezt a közösséget vezeti, azt kapja feladatául, hogy a felhalmozott rendkívüli tudás felszínre jutását minden eszközzel segítse. Az igazgatási intézkedések célja nem lehet más, mint hogy a bírák és a bírósági dolgozók a lehető leghatékonyabban végezhesék a munkájukat; erejüket és értékes idejüket ne kelljen szervezési nehézségek leküzdésére fordítaniuk.

Ami a szakmai munkát illeti: a változó jogszabályi környezetben hitelesnek maradni, az alsóbb bíróságoknak irányt mutatni, az ország más bíróságain ítélkező kollégáknak kiérlelt gyakorlat útján jó példával szolgálni – mindehhez a Büntető Kollégiumban megvan a tudás, a képesség és a szándék. Ahhoz azonban, hogy a kollégium egységes álláspontot alakíthasson ki, mértékadó szakmai fórumként lépjen fel, elengedhetetlen a folyamatos és szervezett belső és külső kommunikáció. A kollégium vezetésének feladata megteremteni azokat a csatornákat, melyeken a problémák és megoldásaik találkozhatnak, legyenek ezek nagyobb létszámú fórumok, kisebb műhelyek, írásbeli útmutatók, szervezett oktatás vagy akár kötetlen beszélgetések. Célom, hogy lehetőséget teremtsék az együttgondolkodásra mindenkinek, aki ebben a – szorosán vett ítélkezésen túlmutató – munkában részt kíván venni.

Tekintettel arra, hogy a Büntető Kollégiumnak immár három éve nincs kinevezett kollégiumvezetője, a kollégákban érthető módon fokozott igény fogalmazódott meg a rövid és hosszú távú terveket felvázoló és azokat végre is hajtó, kiszámítható, következetes szakmai vezetés iránt. A kollégium jövőjét illető terveimet ezt a szempontot előtérbe helyezve építettem fel.

Pályaművemben felvázoltam az ismerttetett célok eléréséhez szükséges utat, a kollégium vezetését érintően kidolgozott elképzeléseimet.

II.

A kollégiumvezetői tisztséggel kapcsolatos normák és elvárások

1. A kollégiumvezető feladataira vonatkozó jogi normák

1.1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.)

A Bsz. 124. § (1) értelmében a kollégiumvezető

- a) szervezi a kollégium munkáját,
- b) évente beszámol a kollégiumnak
 - ba) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő - az adott időszakra vonatkozó - tervek megvalósulásáról,
 - bb) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, és
- c) ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

1.2. A bíróságok igazgatásáról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (igazgatási szabályzat)

Az igazgatási szabályzat 28. § részletesen szabályozza a kollégiumvezető feladatait. Eszerint a kollégiumvezető szervezi és vezeti a kollégium munkáját. A kollégiumvezető feladata különösen:

- a) évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaműben szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- b) beszámol az ítélőtábla vagy a törvényszék elnökének,
- c) az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati, másodfokú vagy felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácsok ítélkezési tevékenységét,
- d) összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket,
- e) összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik,
- f) évenként összegzi a másodfokú, a harmadfokú, a felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti,
- g) ellenőrzi a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében betekint az eljáró bíró vagy a tanácselnök által a Bűsz. előírásai szerint vezetett nyilvántartásba; a törvényszék kollégiumvezetője e feladatot a kollégium illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is ellátja,
- h) ellátja a jogegységi eljárással összefüggő feladatokat, az elvi határozatokat (elvi döntéseket) rendszerezi, elemzi,
- i) ellátja a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, a bírósági ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének a szakmai irányítását, felügyeletét,
- j) közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében,
- k) a közérdekű bejelentések és a panaszügyek intézésében részt vesz,

- l) javaslatot tesz a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Kúria kollégiumvezetőjének és az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására,
- m) irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését,
- n) ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a Bszi., egyéb jogszabály, az OBH elnökének szabályzata, határozata, intézkedése, valamint a szervezeti és működési szabályzat a hatáskörébe utal,
- o) előterjeszti az ítélkezést segítő, támogató, központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzatalkotás, -módosítás körében,
- p) javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására.

1.3. A Fővárosi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ)

Az SZMSZ 10. 1. pontja szabályozza a kollégiumvezető általános feladatait, eszerint:

- a) ellátja azokat az egyéb szakmai igazgatási feladatokat, amellyel a FT elnöke megbízza, tevékenységének gyakorlása során igazgatási szabályzókat alkalmaz,
- b) kapcsolatot tart a bíróságok vezetőivel, elkészíti a kollégium ügyrendjének tervezetét, valamint az éves munkatervi javaslatot, biztosítja azok munkatervi végrehajtását,
- c) elkészíti az ügyelosztási tervet,
- d) szóban, írásban vagy elektronikus levélben tájékoztatást ad a vezetői értekezletekről, gondoskodik a kollégium ülésén hozott döntések intranetes honlapon történő közzétételéről,
- e) a kollégiumon belül javaslatot tesz a bírák beosztására és beosztja az igazságügyi alkalmazottakat a bírói tanácsokba, felkérésre javaslatot tesz a bírák és az igazságügyi alkalmazottak személyi ügyeiben,
- f) az ügyérkezésnek megfelelően, az arányos munkateher biztosítása érdekében átcsoportosításokat hajt végre, a kiemelt jelentőségű ügyeket tárgyaló bírákat szükség szerint mentesíti, illetve felmenti az egyéb munkavégzés alól,
- g) megszervezi és vezeti a kollégiumi üléseket és tanácselnöki értekezleteket, valamint a szakmai önképzést,
- h) gondoskodik a kollégiumon belül a munkarend megtartásáról és annak ellenőrzéséről, elkészíti a szabadságolási tervre vonatkozó javaslatokat,
- i) megszervezi az ítélkezési szünetre (tárgyalás nélküli időszakra) a kollégium működését, továbbá a munka- és ünnepnapokra az ügyeleti és készenléti szolgálatot,
- j) dönt és tájékoztat a bíróságon kívüli munkavégzés első ízben történő engedélyezéséről, kezdeményezi a FT elnökénél a kiadott engedély visszavonását,
- k) ellenőrzi a kollégiumon belül az eljárási határidők, az ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében
 - ka) betekint az eljáró bíró vagy tanácselnök által a BÜSZ előírásai szerint vezetett nyilvántartásokba,
 - kb) eljárási késedelem, vagy ügyviteli hiányosság észlelése esetében felvilágosítást kér és intézkedést tehet,
- l) a jogerősen befejezett ügyekben vizsgálatot végezhet az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok érvényesülése tekintetében,
- m) elvégzi a bíró munkájának értékelését megalapozó vizsgálatot, illetve kijelöli a vizsgálatot lefolytató bírót,
- n) javaslatot tesz az instruktorbírák kijelölésére az instruktorbíró kijelöléséről és tevékenységéről szóló 58. számú szabályzat alapján figyelemmel kíséri az instruktorbíró

tevékenységét, valamint az éves összefoglaló jelentés alapján értékeli a pályakezdő bírót, előterjeszti a kollégium javaslatát a mentorként (támogató bíróként) megkereshető bírósági vezetőkre és bírákra,

- o) értékeli az igazságügyi alkalmazottak munkáját,
- p) irányítja és ellenőrzi a kollégiumba beosztott bírósági titkár és bírósági fogalmazó munkáját,
- q) ellátja az ítélezés egységének biztosításával összefüggő feladatait,
- r) az ítélezéssel kapcsolatban
 - ra) folyamatos figyelemmel kíséri a bírák és a fellebbezési tanácsok tevékenységét,
 - rb) összegyűjti és elemzi, szükség esetében a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket,
 - rc) tájékoztatást kér a fellebbezési tanácsok elnökeitől az ítélezési munkában felmerült jogalkalmazási kérdésekről,
 - rd) a tanácselnöki feljegyzéseket elkészíti, biztosítja, hogy az azokban foglaltakat az érintettek megismerjék, az általánosítható tapasztalatokat évente összegzi és a kollégium munkatervébe felveszi e témakör megvitatását,
- s) közreműködik a közérdekű bejelentések kivizsgálásában, intézi a hatáskörébe utalt panaszokat és dönt a soron kívüli eljárás elrendelése iránti kérelmekben,
- t) engedélyezi az iratbetekintést,
- u) ellenőrzi a kollégiumhoz tartozó kezelőirodák működését, felelős a Beisz. rendelkezéseinek betartásáért,
- v) közreműködik az iratselejtezéssel összefüggő feladatok végrehajtásában,
- w) tevékenységéről és a kollégium helyzetéről a FT elnökét folyamatosan, a vezetői értekezletet évente tájékoztatja,
- x) felkérésre egyéb bírósági igazgatási tevékenységet lát el,
- y) ellátja az anonimizálással kapcsolatos feladatokat az idevonatkozó rendelkezések szerint a vezetői szinteknek megfelelően.

2. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke által a bírósági szervezet számára meghatározott stratégiai célok

A Bszi. 76. § (1) bekezdés a) pontja szerint az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében kialakítja, és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk fel tételeit tartalmazó programot. A stratégiai célok kitűzése, majd azok elérésére való törekvés folyamatában a bírósági szervezet a jogalkotó által az igazságügyi reformmal elérni kívánt célt valósítja meg.

Az OBH elnöke által meghatározott stratégiai célok az alábbiak:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítékezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

III. A Büntető Kollégium jelenlegi helyzete

1. Emberi erőforrások

1.1. Bírói álláshelyek:

A Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumában jelenleg 5 vezetői álláshely van: 1 kollégiumvezető, 2 kollégiumvezető-helyettes és 2 csoportvezető. Jelenleg kinevezés útján kizárólag a kollégiumvezető-helyettesi álláshely van betöltve. A kollégium működtetéséhez – részben a vezetői álláshelyek betöltetlen állapotára is visszavezethetően – tartósan túlbetöltésre van szükség. Az alábbi táblázat oszlopai a 2017. és 2018. év végi és 2019. június 30-ai állapotot mutatják.

	engedélyezett			betöltött (tényleges)		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
vezetők	4	4	5	3	1	1
tanácselnökök	18	19	19	16	17	14
bírák	49	47	48	47	47	52
túlbetöltések	+1	+4	+4			

1.2. Kirendelések

Az alábbi táblázat a 2019. június 30-ai kirendeléseket mutatja mindkét irányba. A Fővárosi Törvényszékre történő kirendelések száma az utóbbi években nagy mértékben megnőtt.

Fővárosi Törvényszékre történő kirendelés			Fővárosi Törvényszékről történő kirendelés		
	teljes	részbeni		teljes	részbeni
PKKB-ről	1	4	kerületre (peres)	0	11
BKKB-ről	1	1	nyomozási bírónak	0	6
Kispestről	0	2	ítélőtáblára	1	0
Csepelről	1	0	Kúriára	0	1
FKMB-ről	0	3			
Kúriáról	0	1			
Más törvényszékről	0	9			

1.3. Igazságügyi alkalmazottak

A Büntető Kollégiumban a bírósági titkárok engedélyezett létszáma nem elégséges, noha a bírósági titkárok önálló hatáskörrel járhatnak el a büntetés-végrehajtási és nemzetközi, továbbá egyéb nemperes ügyekben és munkájukra a nagy munkaigényű ügyeket feldolgozó elsőfokú bírácoknak is szükségük lenne.

	2019.06.30	
	engedélyezett	tényleges
Bírósági titkár	5	8
Bírósági ügyintéző	12	9
Középfokú végzettségű tisztviselő, írnok	90	90
Összesen	107	107

2. Ügyforgalmi adatok

2.1. Elsőfokú ügyszak

A peres ügyszakban a folyamatban lévő ügyek száma, ha nem is jelentős mértékben, de emelkedést mutat, 2018 és 2019 években a befejezések rendre elmaradnak az érkezésektől. A súlyszámokkal összevetve az tapasztalható, hogy a referáda folyamatosan elnehezül, a befejezések a könnyebb megítélésű ügyeket érintik elsősorban. Ez részben nyilván az új büntető eljárási törvény által bevezetett eljárást gyorsító intézkedéseknek, elsősorban az előkészítő ülésnek a hatása is lehet. A katonai ügyek ügyforgalmi adatai kiválóak, az ügyszám és a folyamatban lévő ügyek összsúlyszáma is folyamatosan csökken. A nemzetközi vonatkozású folyamatos ügyek számában érzékelhető növekedés a megfeleltetési eljárások bevezetésének köszönhető. A probléma 2019 évben szinten tarthatóvá vált.

		2017			2018			2019 I. félév		
		érk.	bef.	foly.	érk.	bef.	foly.	érk.	bef.	foly.
civil	Peres ügyek (db)	312	334	288	297	289	296	173	155	314
	Peres ügyek (súlyszám)	44669	42725	132836	61456	41536	112916	43809	23869	127254
	Nemzetközi (db)	777	822	135	943	803	275	472	494	253
	Egyéb peren kívüli (db)	281	275	37	260	272	25	153	147	31
katonai	Peres ügyek (db)	172	171	100	143	192	51	27	53	25
	Peres ügyek (súlyszám)			6086	6765	8006	4845	1445	2661	3629
	Peren kívüli (db)			1	34	32	3	42	43	2

A tanácssterhelésben mutatkozó számottevő eltérések a kiegyenlítést célzó új ügyelosztási elvek bevezetése ellenére fennállnak, sőt fokozódnak, ennek okai kivizsgálandók. Egyes tanácsok esetében a drasztikus különbségek az igazgatási feladatokban történt változásokkal vannak összefüggésben. Feltehető, de megalapozott vizsgálat nélkül nem állítható, hogy a hármastanácsban tárgyalandó, egyszerre két bírót lefoglaló és általában hosszabb pertartamú gazdasági ügyek tárgyalásainak szaporodásával a kisebb, gyorsabban befejezhető ügyek is késedelmet szenvednek.

	2018. I. félév			2018. II. félév			2019. I. félév		
	érk.	bef.	foly.	érk.	bef.	foly.	érk.	bef.	foly.
1.B.	3214	1988	4638	905	57	5486	5824	1661	9534
2.B.	-	-	-	-	-	-	1781	571	2750
4.B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.B.	1768	178	5918	292	95	6115	635	330	6084

6.B.	1208	275	9566	3356	2447	10475	736	319	9244
7.B.	3842	367	5399	1056	373	6082	390	1091	5009
8.B.	414	833	3492	1693	702	4483	809	240	5312
10.B.	760	715	2804	1386	57	4133	0	941	1150
11.B.	2163	770	6453	383	1109	5727	618	912	5037
14.B.	-	-	-	-	-	-	2658	738	3822
15.B.	-	-	-	-	-	-	2532	130	3601
16.B.	1296	749	4148	554	192	4510	1051	888	4209
17.B.	4978	1792	7268	1159	211	8216	463	1080	6915
18.B.	-	-	-	-	-	-	2247	221	5579
19.B.	-	-	-	-	-	-	7814	353	10460
20.B.	1053	260	7889	850	798	7941	355	652	5037
21.B.	1244	491	5829	614	736	5707	456	1326	4732
22.B.	1532	615	5976	577	1020	5533	887	3306	3114
23.B.	1021	102	4075	1681	1605	4151	2747	300	4654
24.B.	1421	2051	3072	1175	1214	3033	1329	1602	3789
25.B.	1901	752	3892	3590	2384	5098	2410	976	5943
26.B.	1300	1331	4653	1880	836	5697	1754	734	3693
28.B.	1890	573	2757	257	730	2284	1766	1635	2350
29.B.	2351	1133	3885	0	91	3794	581	584	3791
31.B.	3780	2227	3432	1362	1262	3532	2954	1625	3132

(súlyszám)

A hatályon kívül helyezések aránya számottevően csökkent, az összes felülbírált ügy 2,8%-át teszik ki a korábbi közel 10%-hoz képest. A képet árnyalja, hogy az új Büntetőeljárás Törvény eleve jóval szűkebb körben ad lehetőséget a hatályon kívül helyezésre. Ezzel együtt megállapítható, hogy a törvényszék elsőfokú tanácsai alapvetően megalapozottan ítélik meg.

	2017			2018			2019 I. félév		
	helybenh.	megv.	hat. kiv.	helybenh.	megv.	hat. kiv.	helybenh.	megv.	hat. kiv.
civil peres	69	132	21	53	104	9	34	68	3
katonai peres	31	48	8	12	36	3	8	11	0

Az időszériusági mutatókban a vizsgált években számottevő változás nem történt, az ügyek több mint fele egy év alatt befejeződik, a 2 éven túli ügyek aránya pedig 25-28% körül alakul. A törvényszéki első fokon tárgyalta ügyek egy részének jellege folytán ez az arány drasztikusan nem javítható, mindezzel együtt igazgatási intézkedésekkel szükséges elősegíteni az elöregedett ügyek mielőbbi befejezését.

	2017.12.31.		2018.12.31.		2019.06.30.	
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
összes peres	288	100%	296	100%	314	100%
0-1 év	159	55,2%	163	55,1%	175	55,7%
1-2 év	53	18,4%	50	16,9%	58	18,5%
2-3 év	28	9,7%	29	9,8%	29	9,2%
3 éven túli	48	16,7%	54	18,2%	52	16,6%

(folyamatban lévő ügyek)

2.2. Másodfok

A 2019 első félévi adatok alapján nem érzékelhető a peres ügyek érkezésében az új büntetőeljárás törvény intézményeitől remélt csökkenés. Az ügyforgalmi adatok nem mutatják ki azonban, hogy a fellebbezett peres ügyek milyen arányban igények teljes körű, illetve korlátozott felülbírálatot. A korlátozott felülbírálat intézményének a másodfokú munkateherre gyakorolt valós hatása egyébként is vizsgálat tárgya kell, hogy legyen. A folyamatban maradt ügyek száma évek óta folyamatos csökkenést mutat. Nem változott az a kedvező tendencia, hogy a másodfokú tanácsok folyamatosan dolgozzák le az ügyhátralékot.

	2017			2018			2019 I. félév		
	érk.	bef.	foly.	érk.	bef.	foly.	érk.	bef.	foly.
Bf. – peres (db)	2624	2728	1078	2323	2444	957	1312	1358	911
Bf. – peres (súlyszám)	28566	4970	23596	65408	60572	28432	38628	39524	27530
Bnf. nyomozási (db)	2794	2806	4	2448	2417	35	1181	1177	39
Egyéb nemperes (db)	3114	3168	101	3008	2974	135	1500	1527	108

A nemperes érkezés jelentős részét továbbra is a nyomozási bírói ügyek felülbírálata teszi ki, amelyeket nagyon rövid határidő alatt kell elbírálni. E követelménynek a Fővárosi Törvényszék másodfokú tanácsai maradéktalanul eleget tesznek.

	Folyamatban lévő		Kiszignált				Befejezett				Folyamatban maradt	
			peres		nem peres		peres		nem peres			
	db	súlysz.	db	súlysz.	Bnf.	egyéb	db	súlysz.	Bnf.	egyéb	db	súlysz.
20.Bf.	111	3028	122	3436	106	131	135	3450	106	132	90	2754
21.Bf.	74	2314	126	3926	102	125	119	3758	101	128	75	2264
22.Bf.	71	2098	122	3414	97	128	127	3540	97	154	56	1690
23.Bf.	84	2586	112	3370	100	132	114	3570	99	138	72	2058
24.Bf.	135	4100	119	3634	93	117	114	3408	97	129	115	3442
25.Bf.	100	2942	118	3406	90	127	124	3392	90	134	80	2494
26.Bf.	0	0	11	252	93	91	0	0	70	55	59	1764
27.Bf.	117	3370	116	3240	100	133	115	3152	99	133	114	3376
28.Bf.	136	4074	100	2872	93	128	140	4136	94	135	83	2382
29.Bf.	117	3478	125	3568	105	139	121	3452	104	147	108	3890
31.Bf.	114	3504	127	3940	98	124	118	3530	119	128	92	2912
32.Bf.	68	2110	114	3570	104	136	126	3946	101	133	59	1834

(2019. I. félév)

A másodfokú ügyszak időszerűségi mutatói rendkívül kedvezőek, és az idei évben tovább javultak.

	2017.12.31.		2018.12.31.		2019.06.30.	
	száma	aránya	száma	aránya	száma	aránya
összes peres	1183	100%	1127	100%	1088	100%
0-3 hó	680	57,4	509	45,1	715	67,6
3-6 hó	387	32,7	392	34,7	277	26,2
6-12 hó	107	9	215	19,1	61	5,8
1 éven túli	9	0,8	11	1,0	5	0,4

(folyamatban lévő ügyek)

2.3. Büntetés-végrehajtási csoport

A feltételes szabadsággal kapcsolatos ügyek érkezésében számottevő csökkenés volt észlelhető. A közérdekű munka átváltoztatása és a közérdekű munka végrehajthatóságának megszűnése iránti ügyek száma is jelentősen emelkedik, amivel a befejezések nem tudnak lépést tartani. A pénzbüntetés átváltoztatása iránti ügyek érkezése a 2018-as nagy mértékű emelkedés után normalizálódott, azonban a hátralék feldolgozásával küzd a csoport.

	2017			2018			2019 I. félév		
	ÉRK	BEF	FOLY	ÉRK	BEF	FOLY	ÉRK	BEF	FOLY
Szv. lajstromú ügyek	5 641	5 790	1 534	5 070	5 006	1 598	2 727	2 860	1 465
Bv. lajstromú ügyek	4 754	3 520	2 065	6 653	5 439	3 279	2 918	3 625	2 573
F. lajstromú ügyek	1 538	1 498	143	1 480	1 536	87	7 40	746	82
Összesen	11 933	10 808	3 742	13 203	11 981	4 965	6 385	7 231	4 120

(Büntetés-végrehajtási ügyek lajstromonkénti forgalma)

A kártalanítási ügyek szintén 2018-ban érkeztek kiemelkedő számban, illetve a csoport ez évben a 2017 a felhalmozódott hátralékot is görgette. Sokrétű igazgatási intézkedéseknek és jó gyakorlatok kialakításának is köszönhetően a hátralék ledolgozása megkezdődött és az érkezések számát a befejezések meghaladják. Nem lehet eltekinteni azonban attól a körülménytől, hogy a csoport saját létszáma a kártalanítási ügyek feldolgozását nem tudja biztosítani, arra kizárólag több szervezeti egységeket felölölő kirendelések útján van lehetőség.

	2017			2018			2019 I. félév		
	ÉRK	BEF	FOLY	ÉRK	BEF	FOLY	ÉRK	BEF	FOLY
Km. átváltoztatása szv-re	883	716	388	1089	1025	452	745	724	473
Km. végrehajthatóságának megszűnése	669	668	70	497	395	172	275	345	102
Pénzbüntetés átváltoztatása szv-re	820	735	214	1498	882	830	380	644	566
Kártalanítási ügyek	1114	360	742	2314	1550	1507	903	1192	1219

(Főbb Bv. ügytípusok forgalma)

2.4. Kerületi bíróságok

A legnagyobb ügyforgalommal dolgozó bíróság továbbra is a Pesti Központi Kerületi Bíróság, ahol az ügyek száma csoportonként is meghaladja más kerületi bíróságok ügyforgalmát. Az érkezett ügyek száma valamennyi kerületi bíróságon csökkent, egyes bíróságokon a peres érkezés kevesebb, mint a fele (!) az előző évinek. A befejezések száma mindegyik kerületi bíróságon meghaladta az érkezéseket. A folyamatban lévő ügyek száma mindegyik kerületi bíróságon számottevően csökkent.

		Peres			Nem peres		
		Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
PKKB	B. I.	549	1 062	1 075	917	943	203

	B. II.	635	873	923	940	938	222
	B. III.	828	946	729	1 025	1 034	236
	Szabálysértés				388	327	61
PKKB összesen		2 012	2 881	2 727	3 270	3 242	722
BKKB		389	570	390	2 770	2 980	215
Óbuda		300	441	301	662	646	103
Újpest		230	283	181	406	422	46
Kispest		313	439	327	474	467	62
Csepel		235	343	252	439	493	67
Összesen:		3 479	4 957	4 178	8 021	8 250	1 215

2019. I. félév

3. Médiás ügyek száma:

2019 első félévében jelentős emelkedés érzékelhető a médiás ügyek számában. Ez véleményem szerint nem kis részben annak is betudható, hogy az ügyészség részéről a vádemeléskor kiadott közlemények száma megemelkedett. A 2018-as évben tapasztalt visszaesés után a Fővárosi Törvényszék Sajtóosztálya az idei évben ismét folyamatos közleményekkel tart lépést a sajtó érdeklődésével.

		2017. I.	2017. II.	2018. I.	2018. II.	2019. I.
Médiás ügy	Elsőfokú ügy	93		71		95
	Másodfokú ügy	3		3		7
Sajtóközlemények száma	Elsőfokú ügy	61	40	24	26	56
	Másodfokú ügy	13	5	7	6	14
Sajtótájékoztatók száma		2	1	1	0	3

IV. A Büntető Kollégium vezetésével kapcsolatos tervek

Ahogy arra már a Bevezetésben utaltam, rövid távú és hosszú távú terveimben is kiemelt fontosságot tulajdonítok a Büntető Kollégiumban folyó szakmai munka összehangolásának, a kerületi bírósági ítélkezés támogatásának, és a gyakorlat egységesítésének. Véleményem szerint a Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumában folyó szakmai munkát az ügyek jellege folytán is kiemelt figyelem övezi úgy az igazságszolgáltatásban dolgozók, mint az állampolgárok részéről. Ezért fontosnak tartom, hogy a Büntető Kollégium vezetése lehetőséget teremtsen, fórumokat építsen egymás véleménye megismerésének és a valódi párbeszédnek. Ebben a fejezetben az igazgatási elképzeléseim mellett a szakmaiság erősítése érdekében kidolgozott terveimet is bemutatom.

1. Elsőfokú ügyszak

A Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumának elsőfokú ügyszakában koncentrálnak legnagyobb számban a kiemelkedő tárgyi súlyú, különlegesen bonyolult, jellegük vagy az érintett szereplők miatt országos érdeklődésre számot tartó ügyek. Vitathatatlan, hogy ezen kiemelt büntetőügyek lefolyása, kimenetele az egyik, ha nem a legfontosabb indikátora annak, ahogy az átlagember a magyar bíróságok munkájáról vélekedik. Az ügyszakban a munkateher jelenleg alapvetően kiegyenlített, de az utóbbi hónapokban az összsúlyszám emelkedik, a befejezési mutatók nem kedvezők, és az időszerűség sem javul. Az itt ítélkező bírák munkája átgondolt, hosszú távon fenntartható igazgatási intézkedések és szakmai támogatás útján segítendő.

1.1. Rövid távú tervek

1.1.1. Gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények tárgyalása három hivatásos bíróból álló tanácsban

2018. július 1. napjától a Be. 13 § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, a tanács egy tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a törvényszék polgári ügyszakának bírója.

A három hivatásos bíróból álló tanácsban tárgyalandó ügyek ügyforgalmi adatai:

	folyamatban volt	érkezett	befejezett	folyamatban maradt
kiemelt gazdasági ügyek száma	13	27	6	34
ügyek aránya (peres ügyek száma)	4,1%	15,8%	4,2%	19%
kiemelt gazdasági ügyek súlyszáma	4488	19447	1240	23935
ügyek aránya (peres ügyek súlyszáma)	4%	44%	0,5%	20%

(2019 január 1. – június 30.)

Az új büntetőeljárás törvény hatálybalépését megelőzően kidolgozott munkaszervezési modell a gyakorlati tapasztalatok alapján némileg módosult, és jelenleg a kollégiumban a gazdasági ügyeket (is) tárgyaló bírákból bírópárosok alakultak. Az ügyelosztási rend értelmében három hivatásos bíróból álló tanácsban tárgyalandó, gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménnyel kapcsolatos ügy kizárólag ezen bírópárosokra osztható, majd a Gazdasági Kollégiumból érkező bíró az első eljárási cselekmény kitűzésekor kerül az ügyhöz beosztásra.

Mivel ezen ügyek általában a nehezebb megítélésű, elmélyült és rendszerezett felkészültséget igénylő ügyek közül kerülnek ki, az ügyek hatékony feldolgozása és a sok tárgyalási napot igénylő ügyek koncentrált tárgyalása, valamint a gazdasági kollégium bírójának tervezhető igénybe vétele érdekében célszerű élni az atipikus kitűzés lehetőségével – ezt elsősorban megfelelő tárgyalóterem rendelkezésre bocsátásával, a nagy- és megaügyekben igénybe vehető tárgyalási kedvezmény biztosításával, jegyzőkönyvvezetői besegítés megszervezésével és a nagyobb tárgyalási blokkok idejére az egyéb, kurrenciális vagy soron kívüli jellegű feladatok terén fokozott tehermentesítéssel szándékozom elősegíteni.

A gazdasági ügyeket tárgyaló bírópárosok munkája továbbá a más ügyekben már bevált teamek útján segítő: ebben a bírák mellé beosztott tisztviselőkön kívül bírósági titkár és bírósági ügyintéző is helyet kapna. Ők a folyamatos ügyfeldolgozás biztosításával, a kurrenciális ügyek intézésével, az ítélet előkészítésével tehermentesíthetik a bírákat, akik így akár az előírtnál több tárgyalási nap tartásával is gyorsíthatják az ítélezést. Céлом, hogy hosszabb távon minden bírópáros mellett bírósági titkár segítse a munkát.

A Gazdasági Kollégium részéről biztosított bírókollégákkal az együttműködés folyamatos, és ezidáig gördülékeny. Tapasztalataink szerint a büntetőügyekre beosztott gazdasági bírák érdeklődéssel és elhivatottan vesznek részt a számukra újdonságot hordozó ügyekben/tárgyalótermi szituációkban, és egyes – főleg a gazdasági társaságokat érintő, de alapvetően klasszikus vagyron elleni – bűncselekményeknél szaktudásuk értékes segítség. Ezzel együtt fenntartom azt a korábban képviselt álláspontomat, hogy a költségvetési csalási ügyekben, különösen a kisebb tárgyi súlyú költségvetési csalási ügyekben a gazdasági bíró bevonásától nem várható olyan hozzáadott érték, ami a három bíróból álló tanács felállítását indokolná. Az ezzel kapcsolatosan az ügyeknek a Be. 10 § (1) bek. 3) pontjában írt körének szűkítése érdekében előterjesztett javaslatainkat a bírósági szervezet delegáltjai a jogalkotási folyamatban is képviselik.

2020 első félévében már érdemes mérni, hogy miként hat az elsőfokú bírák munkaterhére a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények két bíró egyidejű igénybe vételével folyó tárgyalása, illetve milyen intézkedésekkel lehet a vélelmezhetően negatív hatást enyhíteni. Ebben a körben célvizsgálatot tartok indokoltnak, és ennek eredményétől tennem függővé a további intézkedéseket.

1.1.2. Munkateher

Munkateher-kiegyenlítés: A 2018 évtől bevezetett új, alapvetően érkezésalapú ügyelosztási rend hatásait egy év elteltével a kollégium felmérte, és a szükséges korrekciókat elvégezte. Hasonló ellenőrzést és indokolt esetben egyszeri munkateher-kiegyenlítést minden naptári év lezárásakor indokoltnak tartok. Fontos hangsúlyozni azonban, hogy a munkateher-kiegyenlítés

nem szolgálhatja azt, hogy a nagyobb hatékonysággal dolgozó, és az egyenletesen érkező ügyek közül többet befejező bírák terhére az ilyen hatékonyságot felmutatni nem tudó bírókollégák kerüljenek kedvezőbb helyzetbe. A kollégiumi átlagtól való jelentősebb eltérés okait fel kell tárni, és amennyiben szükségesnek mutatkozik, egyedileg kell kidolgozni az aktuálisan nehezebb helyzetben lévő bírák megsegítésének módját.

Kurrencia kiszervezése: A 2019-es év második felében ügyszámemelkedés, illetve elnehezülő ügyteher vált érzékelhetővé. Ha a tendencia tartósnak bizonyul, az az elsőfokú ügyeket tárgyaló bírák számának növelésén kívül csak az egy bíróra jutó egyéb munkateher csökkentésével kezelhető. Itt feltétlenül komoly szerephez jut az ítélkezésen kívül eső, döntően adminisztratív munkateher és a befejezett kurrencia kiszervezése.

Valós súlysúlyszámok feltüntetése: A szignálás alapja az ügyelosztási rend értelmében az ügyek valós súlysúlyszáma, ami 1000 feletti súlysúlyszám esetén nem esik egybe a BIIR-programban megjelenő súlysúlyszámmal. Az átláthatóság jegyében, és annak érdekében, hogy a bírák a saját és a kollégium tényleges ügyterhelését követni tudják, indokoltnak tartom a BIIR-programban megjegyzés rovatban feltüntetni a valós súlysúlyszámot, illetve havonta tájékoztatást közreadni a valós súlysúlyszámokon alapuló tanácssterhelésről.

1.1.3. Új jogintézmények érvényesülésének monitorozása

Az új Be. egyes új jogintézményeinek monitorozása a hatályba lépést követő másfél év elteltével már valós tapasztalatokon nyugodhat. Ebbe a munkába a törvényszéki elsőfokú bírákon kívül a kerületi bírákat is be szeretném vonni. A monitorozásra jogintézményenként egy-egy bíró kerülne kijelölésre, aki figyelemmel kíséri az adott intézmény érvényesülését, e-mailben, röviden megkeresi a kollégákat ezzel kapcsolatban, tapasztalatairól összefoglalót készít, és ha beavatkozást igénylő problémát vagy megosztásra érdemes jó gyakorlatot észlel, haladéktalanul jelzéssel él a kollégiumvezetés (vagy a Szakmai Műhely) felé.

Folyamatos monitorozást tartok szükségesnek az alábbi jogintézmények kapcsán:

- Védő kirendelések
- Telekommunikációs eszköz használata a tárgyalóteremben
- Tárgyalótermi kép-és hangfelvétel
- Különleges bánásmód biztosítása

1.2. Hosszú távú tervek

1.2.1. Bírósági titkárok és ügyintézők munkájának jobb kihasználása

A bírósági titkárok és bírósági ügyintézők foglalkoztatásának hatékonysága több módon lenne növelhető. Ezzel kapcsolatban 2018 év elején a Fővárosi Törvényszék titkárságvezetője felkérésére felmérést készítettem, melyben felvázoltam elképzeléseimet. A felmérés tapasztalatai ma sem kevésbé aktuálisak. A lehetséges megoldások lényege a következő:

Teammunka erősítése, illetve kialakítása az alábbi rend szerint:

- Elsőfokú tanácsok mellé ügyfeldolgozást segítő mozgóteam – titkárból és ügyintézőből. Mindig ahhoz a tanácshoz kerülnek beosztásra, ahol éppen egy nagyobb munkaigényű ügy feldolgozása zajlik
- Másodfokú ügyszakban nagyobb terjedelmű ügyek feldolgozását segítő team – titkárból és ügyintézőből. *(Részletezve a másodfokú ügyszakot tárgyaló részben)*
- Befejezett ügyek kurrenciáját végző team – bírósági titkárokból.

A szükséges létszámmal kapcsolatos elképzeléseimet a pályamű 5. pontjában ismertetem.

1.2.2. Burnout kezelése

Mostanra közhely, hogy az elnehezült referádával dolgozó törvényszéki elsőfokú bírákat fokozottan fenyegeti a kiégés (*burnout*) veszélye. Ennek kialakulását elősegítheti, ha – amint az elsőfokú ügyszakunk valamennyi bíróját érintően megállapítható – extra igénybevétel mellett nagy felelősség terheli hosszabb időn keresztül a dolgozót. Ha mindezekhez a pozitív visszajelzés, a megerősítés hiánya, elégtelen adminisztratív támogatás, szoros igazgatási kontroll párosul, a kiégési tünetek jelentkezésére alappal lehet számítani. A kiégés azonban megelőzhető és kezelhető probléma. A kollégium vezetésének felelőssége, hogy a veszélyt felismerje, és az érintett dolgozónak minden szükséges segítséget megadjon. A kiégés elkerülése érdekében támogatni kell a rugalmas munkavégzést, a szakmai előrejutást, és erősíteni kell azokat a kapcsolatokat, amelyek során a munkatársak – pusztán jelenlétükkel és a problémák megbeszélésével – csökkentik az egyénre nehezedő nyomást.

A gyakorlatban az alábbi eszközöket látom alkalmazhatónak:

- a szakmai párbeszéd elősegítése
- az adminisztratív munkateher csökkentése
- igazgatási jellegű terhek minimalizálása
- változatos referáda biztosítása
- nagy- és megaügyek mellett párhuzamosan tárgyalható, gyors sikerélményt nyújtó ügyek szignálása
- ha egy bíró egy nehéz ügyet befejez, legyen lehetősége rekreációra – ne azzal „honorálja” a vezetést a teljesítményt, hogy azonnal újabb nehéz ügyet kell elkezdenie

2. Másodfokú ügyszak

2.1. Az új büntetőeljárás törvény alkalmazását segítő rövid távú tervek

A 2008. július 1. óta eltelt közel másfél év alatt másodfokú tanácsaink alkalmazkodtak az új Be. jelentette kihívásokhoz, és formálódik az új (vagy új tartalmat nyert) intézményekhez fűződő gyakorlat is. Három körben tartok szükségesnek méréseket végezni, és indokolt esetben vizsgálatot elrendelni: a korlátozott felülbírálat érvényesülése, a bizonyítási teher növekedése és a bíróság elé állítások megváltozott, szigorú határidejének betarthatósága terén. Ha igazolódik az az előzetes várakozás, miszerint előbbi két jogintézmény a munkateherre

ellentétesen hat, és kioltják egymást, akkor igazgatási jellegű beavatkozás nem válik szükségessé. Ellenkező esetben a kiegyensúlyozott teljesítmény fenntartása átszervezést igényelhet.

2.2. Egyéb rövid távú tervek

A másodfokú tanácsok egyenletes terhelésére a kidolgozott súlyszámrendszer felülvizsgálata és kiigazítása 2018 év végén megtörtént. Ennek eredményei egy újabb év elteltével már mérhetők. Ha szükségesnek látszik, újabb, a korlátozott felülbírálatból eredő változások hatását is figyelembe vevő célvizsgálatot kell kezdeményezni, és a tanácsok terhelését ismételtelen kiegyenlíteni.

A másodfokú ügyelet megszervezése kapcsán a közelmúltban felmerült egyeztetési problémák megoldását feltétlenül akként képzelem el, hogy az ügyeletes bíró személyének bevonása ne a tanácselnökökre rójon terhet, hanem átlátható, az ügyeletet ellátó bírák számára is tervezhető módon, előre kerüljön meghatározásra. Ebbe a másodfokú feladatokat vállalt, egyes tanácsokhoz beosztott elsőfokú bírák is bevonhatók, azonban ez a jelenlegi beosztásban önkéntes alapon történhet, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bírák saját ügyszakukban is látnak el ügyeleti tevékenységet.

Hasonlóképpen szükséges felmérni a 2019. szeptember 1. óta működő, nagyjából részben nemperes ügyeket intéző 26. Bf. tanács munkájának hatását a többi tanács munkaterhére. A peres ügyekben meglévő kedvező időszerecsége mutatók csak akkor tarthatók, ha a nemperes ügyek intézése nem vonja el a peres tanácsok erőforrásait.

2.3. Hosszú távú tervek

A másodfokú ügyszak alapvetően jól, kiegyensúlyozottan működik. Az időszerecségi mutatók is évről évre javulnak. A 2017 szeptemberétől bevezetett súlyszámrendszer és az azon alapuló egyenletes ügykiosztás érzékelhető eredményt hoztak a tanácssterhelés kiegyenlítésében is. Hosszú távú terveim ezért elsősorban a napi ítélezésen túlmutató szakmai munkát érintik.

Elképzeléseim az alábbiak:

- A tanácsok tagjai lehetőleg törvényszékre kinevezett bírákból kerüljenek ki, a tartós felrendelések gyakorlatát indokolt visszaszorítani, valóban csak belső úton áthidalhatatlan kiesések orvoslására, ideiglenes jelleggel kerüljenek a bírák felrendelésre (a rövid távú szakmai célú felrendelések megtartásával);
- A tanácsokba beosztott bíráknak ambíciótól függően lehetőséget szeretnék teremteni, hogy felkészülhessenek a szakmai előrelépésre. Támogatandó pl., hogy a tanácsstagok egy-egy ügyben elnökölhessenek;
- Átfogó vizsgálatot vagy állásfoglalást igénylő kérdés felmerülése esetén – nem leértékelve az informális úton áramló információ jelentőségét – legyen kiépítve a megfelelő csatorna, amelyen gyorsan bekérhető a többi tanács tapasztalata.
- Ha egy szakmai jellegű probléma több tanácsban megjelent, szükséges egyeztetés útján lépéseket tenni a gyakorlat egységesítése iránt – ebben a kapcsolattartó tanácselnökök lehetnek a közvetítők, fóruma pedig a szakmai műhely;

- A másodfokú ügyszakban is lehetőséget látok a teammunka bevezetésére a következő módon: nagyobb terjedelmű (különösen sokvádoltas) ügyek feldolgozását segítő mozgóteam jöhetne létre, mely titkárból és ügyintézőből áll. Mindig ahhoz a tanácshoz kerül beosztásra, ahol éppen egy nagyobb munkaigényű ügy feldolgozása zajlik. (Feladata elsősorban a bírósági iratok rendszerezése, tartalomjegyzék készítése, az elsőfokú eljárásban résztvevők tárgyalási jelenlétének, elérhetőségének, vétíveinek ellenőrzése, büntügyi költséggel, bűnjelekkel kapcsolatos számítások, bírói gyakorlat felkutatása stb.).

3. Büntetés-végrehajtási csoport

3.1. Általános rövid távú tervek

A csoportot jelenleg igazgatási feladatokkal megbízott bíró vezeti a kollégiumvezetéssel szoros együttműködésben. Az ügyszak felügyelete és szakmai, igazgatási irányítása szükségessé teszi egy vezető közvetlen és folyamatos jelenlétét. Mérlegelést igényel, hogy a jelen helyzet hosszabb távon fenntartható-e, vagy indokolt a csoportvezetői álláshely kiírása.

A csoportban jelenleg négy bíró dolgozik, és folyamatban van egy bírói pályázat elbírálása. A kizárólag bíró által végezhető referádában a közérdekű munka átváltoztatása tárgyú ügyek száma jelentős emelkedést mutat, az év első 10 hónapjában már 25 %-kal több ilyen ügy érkezett, mint a tavalyi évben összesen. Ezen felül a felfüggesztett szabadságvesztés utólagos elrendelése és a kiutasítás terén a büntetés-végrehajtási csoportot terhelő új feladatok is kizárólag bíró által végezhető meghallgatásokat igényelnek. Az ezekkel kapcsolatos adminisztratív munkaterhelés (elítelt felkutatása, elfogatóparancs kibocsátása) és az elfogatóparancsokból eredő ügyeleti jellegű tevékenység miatt a bírák a csoport egyéb, titkár által is végezhető feladataiból kisebb mértékben tudják kivenni a részüket. Ezért kiemelkedő fontosságú, hogy a meglévő titkárlétszám megőrzése mellett az ügyintézők által is végezhető feladatok rendszerszinten kerüljenek kiszervezésre a bírák és titkárok keze alól.

3.2. Hosszú távú tervek

A Büntetés-végrehajtási Csoportra tartozó ügyek körében az új Be. és az ennek nyomán módosuló Bvtv. változásokat, hatáskörbővülést hozott. A csoport ügyei az intézésük módját tekintve már eddig is nagy változatosságot mutattak: a gyorsan, írásban intézhető ügyektől az elmélyült munkát igénylő aprólékos határozatokon át, a tárgyalásokon, meghallgatásokon keresztül a készenléti jellegű munkáig. A hatékonyság növeléséhez véleményem szerint a nagyobb specializáció, az eltérő típusú munkavégzést igénylő ügyek szétválasztása a megoldás, melynek során azonban figyelemmel kell lenni a helyettesíthetőség megtartására.

Megfontolandó, hogy a Fővárosi Törvényszék vezetésével és az Oktatási Csoporttal egyeztetve beépíthető lenne a bírósági fogalmazók joggyakorlatába a Büntetés-végrehajtási Csoportban eltöltendő idő. Ez a fogalmazónak a szakvizsgára való felkészülését is szolgálja, hiszen a büntetés-végrehajtási jog a büntetőjogi szakvizsga részterülete, továbbá a fogalmazók által instruktori felügyelet mellett elvégezhető munka a csoport munkaterhein is enyhítené.

3.3. Kártalanítási ügyek intézése

A kártalanítási ügyek kezelése – a feldolgozásuk hatékonyságának növelésére eddig tett számos erőfeszítés ellenére – továbbra sem megoldott, tekintettel arra, hogy a 2019-es kedvezőbb ügyforgalmi mutatók kizárólag más szervezeti egységektől nagyszámú titkár kirendelésének köszönhetőek. A kártalanítási ügyekben 2019. első félévében a befejezések közel háromnegyede kirendelt titkártól származott. A csoport saját létszáma nemcsak a kártalanítási ügyek hátralékának ledolgozásához nem elegendő, de a folyamatos kirendelések nélkül a hátralék növekedése sem lenne kerülhető.

	folyamatban volt	érkezett	befejezett	folyamatban lévő
2018. I. félév	769	1305	784	1290
2018. II. félév	1290	1173	951	1512
2019. I. félév	1512	903	1192 (883 kirendelt titkár által)	1219

4. Nemzetközi Csoport

A csoportban jelenleg – a csoportvezető bíróval együtt 3 bíró, egy bírósági ügyintéző és 3 tisztviselő dolgozik, a megfeleltetési ügyek intézésébe besegít továbbá két bírósági titkár és egy kirendelt bíró. A csoportba kiírásra került továbbá egy újabb bírói álláshely. Elhelyezésük még nem ideális, de a korábbi két szűkös dolgozószoba és több kisméretű tárgyalóterem osztott használata után fokozatosan javul. Jelenleg a csoport egy tárgyalótermet teljes munkaidőben használ, ami az ügyeleti jellegű tárgyalási tevékenység ellátásához elengedhetetlen. További cél a bírónként egy-egy, egymáshoz közel eső dolgozószoba biztosítása.

A nemzetközi vonatkozású ügyek területén 2018. január 1. napjától több ügycsoportot érintően számottevő jogszabályváltozások történtek, ami a csoport munkaterhét megnövelte. Ezzel kapcsolatban 2018 évben a kollégiumban célvizsgálat folyt. A munkateher szempontjából lényeges problémát a tagállami ítéletek megfeleltetése iránti ügyek jelentenek, melyek között jelenleg döntő többséget a Bűnügyi Nyilvántartó Hatóság által kezdeményezett, soron kívüli – főszabály szerint 30 napos határidővel intézendő – eljárások jelentik.

	folyamatban volt	érkezett	befejezett	folyamatban lévő
2018. I. félév	0	154	20	134
2018. II. félév	134	162	113	183
2019. I. félév	183	169	193	159

A probléma további kezelésének két útját látom:

- A megfeleltetési eljárások intézésének minél nagyobb hányadát nyelvtudással bíró bírósági ügyintézőre és bírósági titkárra bízni. Az ügyérkezés indokolja egy titkár teljes munkaidőben történő foglalkoztatását a csoportban.
- A jelenlegi munkarend – bírósági ügyintéző végzi az ügyek előkészítését, a szükséges iratok beszerzését, gondoskodik a fordításról – megfelelő, és ezzel a bírói/titkári munkavégzést

érdemben felgyorsítja. Az ügyérkezés azonban indokolhatja két ügyintéző bevonását a feladat végrehajtásába.

További rövid távon megoldandó feladat, hogy a büntetések végrehajtásának átvétele tárgyú ügyek száma szignifikánsan emelkedett az utóbbi évben, ami a bírói munkaterhet érezhetően megnöveli. Ha a bírói álláshely betöltésre kerül, ez az elmozdulás korrigálható, a tendencia állandósulása esetén munkatehercsökkenésre azonban nem lehet számítani. A csoportvezetővel egyeztetve kell ezért kidolgozni a csoport működésének rendjét.

A megfeleltetési eljárások kapcsán a lehetőségekről és kötelezettségekről a perbírák tájékoztatása, esetleg csatlakozva az Országos Bírósági Hivatal által várhatóan megszervezésre kerülő képzéshez.

5. Létszámpolitika

5.3. Tartós kirendelések visszaszorítása

Amint az a Büntető Kollégiumból kirendelt és a kollégiumba kirendelt bírák alakulását bemutató táblázatból is kitűnik, az évek alatt az ellentétes irányú intézkedések nyomán meglehetősen kaotikus helyzet alakult ki. A kirendelések szükségességét indokolt felülvizsgálni, és lehetőleg el kell kerülni, hogy a munkateherben időlegesen fellépő aránytalanságokat hosszabb tartamú kirendelés útján orvosoljuk, míg a várhatóan elhúzódóan jelentkező, tartós ügyforgalmi elmozdulásokat átgondolt, hosszabb távon is fenntartható megoldásokkal kell helyreigazítani. Azt tartanám ideálisnak, ha a bírák a beosztási helyüknek megfelelő munkát végeznék, és csak kivételes esetben, belső munkaszervezéssel nem megoldható probléma jelentkezése miatt kerülne sor bírák hosszabb tartamú kirendelésére.

Korábban képviselt álláspontomat fenntartva célokom a kollégiumban a hosszú tartamú kirendelések visszaszorítása (első- és másodfokon is), míg a rövidebb tartamú szakmai felrendeléseket kifejezetten pártolom. Sajnálatos, hogy jelenleg a kollégiumban a szükséges elsőfokú tanácsok fenntartása és a másodfokú tanácsok feltöltése jelenleg kizárólag tartós felrendelések útján kivitelezhető, figyelemmel a Nemzetközi Csoport és a Büntetés-végrehajtási Csoport megnövekedett létszámigényére is.

A továbbiakban fel kell mérni a kerületek és a törvényszék, valamint a törvényszék kollégiumai munkaterhének egymáshoz viszonyított alakulását annak érdekében, hogy a törvényszék elnökéhez a kollégiumvezetés megalapozott javaslattal élhessen a létszámkérdés megoldására.

A következő területeken látok lehetséges felszabaduló kapacitást:

- A helyzet részben orvosolható már azáltal, hogy valamennyi megüresedő álláshely betöltése iránt haladéktalanul intézkedés történik, átgondolva a vezetői álláshelyek szerepét is (l. elsősorban a korábban elsőfokú tanácselnöki státuszok).
- Az E-akta nyújtotta lehetőségeket maximálisan kiaknázva erőteljesen támogatandónak tartom a távmunka bevezetését és alkalmazási területeinek bővítését. Ezáltal a tartósan távollévő munkaerő is korábban visszavezethető az aktív munkába, az általuk átvett területekről pedig a felszabaduló kollégák átirányíthatóak más feladatkörbe.

- Amennyiben az ügyforgalomban és a munkateherben bekövetkező tartós változások indokolják, az álláshelyek száma is felülvizsgálandó, e tekintetben a kollégiumvezetőnek megalapozott javaslattal kell élnie.

5.2. Bírósági titkárok

A titkárok által intézhető ügyeket a bírák keze alól kiszervezni – ez régi cél, amelynek érdekében a közelmúltban már komoly erőfeszítések történtek, de még nem értünk az út végére. A megvalósítást gyakran a bírósági titkárok számának elégtelensége akadályozza, így először ezt a kérdést kell megoldani. Felszabaduló titkári kapacitást jelenthet, ha ösztörvényszéki szinten a bírósági ügyintézők által intézhető ügyeket ténylegesen ügyintézőkre bízuk. A Nemzetközi Csoportban és a Büntetés-végrehajtási Csoportban e téren tett lépések irányadóak lehetnek a többi ügyszakban vagy akár más szervezeti egységeknél is.

A Fővárosi Törvényszék engedélyezett titkári álláshelyeinek száma 59 (2018. december 31-i állapot). Ebből a Büntető Kollégiumra 5 álláshely jut, míg a Gazdasági Kollégiumban 30, a Polgári Kollégiumban és a Közigazgatási-Munkaügyi Regionális Kollégiumban is 10-10 álláshely van rendszeresítve. Ez a nagyságrendi különbség nem indokolható, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a büntető ügyszakban titkár által végezhető ügyek jelentősége és száma látványosan emelkedett.

A Büntetés-végrehajtási Csoportban az érkezés az általános ügyeket tekintve legalább 4 teljes referárával dolgozó titkár beosztását, a kártalanítási eljárások további legalább 4 teljes referárával dolgozó titkár állandó beosztását, a hátralék ledolgozásáig további minimálisan 5 titkár ideiglenes beállítását indokolja.) A Nemzetközi Csoporthoz érkező megfeleltetési eljárások vonatkozásában az egy titkár által elintézhető ügyek száma teljes referáda esetén reálisan legfeljebb havi 20 ügy. Az érkezés legalább egy teljes referárával dolgozó titkár beosztását indokolja. Az elsőfokú ügyszakban a bírósági titkárok által végezhető ügyek munkaterhe nehezebben felmérhető, mivel ezen ügyek nagy részét a bírák maguk intézik. az így meghozott határozatok a statisztikában nem különíthetők el. Álláspontom szerint a kurrenciális munkát is figyelembe véve a nemperes, titkár által is intézhető érkezés legalább egy teljes referárával dolgozó titkár beosztását indokolja.

A kollégiumon belül a bírósági titkár által intézhető ügyek átlagos havi érkezése 2018-2019 években 10 teljes titkári referádát tettek ki. Ezek időszzerű elintézése a kollégiumhoz beosztott titkárok munkájával nem biztosítható, elkerülhetetlen, hogy a bírák továbbra is titkári hatáskörbe tartozó munkát végezzenek, illetve a hátralék feldolgozása is szükségszerűen késedelmet szenved. A kártalanítási ügyek hátralékának feldolgozása az ideiglenes kirendeléssel a kollégiumban dolgozó titkárok munkája révén részben megoldható, de a folyamatos érkezés feldolgozásához a titkári létszám kevés.

Mindemellett kívánatos cél lenne, hogy rövid távon legalább 3, az aktuálisan legleterheltebb tanácsokhoz beosztható bírósági titkár segítse a kollégium peres bíráinak munkáját az eddig bevált módon, a nehezebb ügyek feldolgozásában és a gazdálkodással összefüggő kiemelt büncselekmények tárgyalásában. Hosszabb távon az elérendő cél, hogy valamennyi gazdasági ügye tárgyaló bírópároshoz kerüljön beosztásra bírósági titkár és bírósági ügyintéző (mozgóteam).

Megjegyzendő továbbá, hogy bár egyes kerületi bíróságokon már bevált gyakorlat, hogy a befejezett ügyek kurrenciális intézését teljes egészében kiszervezik a bírák alól, és titkárokra bízzák, a Büntető Kollégiumhoz beosztott titkárok száma soha nem tette lehetővé ennek bevezetését.

Mindezekre figyelemmel szükségesnek tartom a Büntető Kollégium részére a meglévő 5 titkári álláshelyen felül legalább további 10 titkári állás biztosítását. Ezt részben a titkári álláshelyek megoszlásának felülvizsgálata és átcsoportosítása, részben a bírósági ügyintézők hatékonyabb bevonása, valamint a tartósan távollévők távmunkába történő visszavezetése révén tartom elképzelhetőnek elérni.

5.3. Bírósági ügyintézők

A kollégiumban a jelenleg engedélyezett bírósági ügyintézői álláshelyek sincsenek betöltve, részben munkaerőhiány miatt. Ezen felül a kollégiumban dolgozó bírósági ügyintézők gyakran tisztán jegyzői feladatokat kénytelenek ellátni tekintettel arra, hogy az engedélyezett jegyzői létszám szükségessé teszi, hogy az ügyintézők bírók mellé kerüljenek beosztásra, ahol az önálló munkavégzésük csak részben biztosított. A bírósági ügyintézői kapacitást jóval hatékonyabban lehetne kihasználni, és egyben bírósági titkári erőforrásokat is felszabadítani, ha a tisztviselő és írnok által is ellátható feladatok elvégzésére nem a bírósági ügyintézőket kellene beosztani. Ez részben a jegyzői álláshelyek számának megnövelésével, részben munkaszervezés útján megoldható.

Az új Be. hatályosulásával kapcsolatos vizsgálatok eredményét is felhasználva szükségesnek tartotta végiggondolni, hogy a új Büntetőeljárás Törvény és az 1. október vezetése lehetővé teszi újabb feladatokat bevonnai a bírósági ügyintézők által önállóan intézhető csoportba. Amennyiben ilyen feladatkörök felmerültek, a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III. 26.) Korm. rendelet módosítására tennék javaslatot.

6. Kezelőiroda és jegyzői állomány

6.1. Kezelőiroda

A kezelőirodák létszáma, az ott dolgozók képzettsége, gyakorlata nagyrészt kielégítő. A büntető kezelőiroda vezetőjének innovatív hozzáállása a kollégiumvezetés támasza az igazgatási kérdésekben is. Egy régóta húzódó és egy újabb keletű probléma azonban a kezelőirodák vonatkozásában is megoldásra vár:

Az iroda területi kihasználtsága a végsőkéig túlfeszített, az iratok elhelyezésének nehézségei időnként már méltatlan, a bíróság tekintélyét csorbító helyzeteket eredményez. A helyzet csak azáltal tartható valamelyest, hogy a folyamatban lévő iratok jelentős része állandó jelleggel a bírói dolgozószobákban került elhelyezésre. Könnyen belátható, hogy különösen a nagy terjedelmű elsőfokú ügyeket tárgyaló, ám kisebb méretű dolgozószobákkal rendelkező bírák esetében ennek a megoldásnak komoly hátrányai vannak. Ebben a körben mindenképpen

intézkedés indokolt – vagy a helyben történő tárolás megoldásával, vagy a nem napi használatban lévő iratok külső elhelyezésének szorgalmazásával.

Az iratok digitalizálása a jelenlegi rendszerben úgy a kezdőiroda dolgozóira, mint a bíró mellett dolgozó jegyzőkre komoly munkaterhet ró. Ennek volumenét szükségesnek tartom felmérni, és csoportosítással vagy a létszám növelésével a jegyzőket és jelenlegi kezelőirodai dolgozókat legalább részben mentesíteni a feladat alól.

Fontosnak tartom még a lajstromozás és az E-akta alkalmazásának körében jelentkező informatikai fejlesztés iránti igények összegyűjtését, ha helyben nem megoldható probléma kerül felszínre, ezek továbbítását az Országos Bírósági Hivatalnak.

6.2. Jegyzői állomány

A jegyzők körében folyamatosan tapasztalható, személyes, családi és anyagi okokra is visszavezethető fluktuáció állandó kihívás a kollégium vezetése számára. Összességében többnyire sikerült tartani azt a gyakorlatot, hogy valamennyi másodfokú tanács mellé két jegyző kerüljön beosztásra, akik közül legalább az egyik hosszabb gyakorlattal, nagyobb tapasztalattal bíró munkatárs.

Az elsőfokú bírák esetében azonban probléma, hogy a távozó jegyzőt ritkán sikerül nagy gyakorlattal rendelkező munkatárssal pótolni, márpedig mindenképpen kerülendő, hogy a törvényszéki elsőfokú ügyeket tárgyaló bíró mellett kezdő jegyzőkönnyvezető dolgozzon. Indokoltnak tartom ismételten (sokadszor) napirendre tűzni azt a kérdést, hogy a kisebb gyakorlattal betölthető, kisebb felelősséggel járó munkakörökben dolgozók közül akkor lehet a törvényszéki elsőfokú bírák mellé jegyzőt találni, és a kezdőket ezen előbbi munkakörökre felvenni, ha a nagyobb munkateher mellé nagyobb anyagi elismerés is társul. Ennek módozatai (legalább) törvényszéki szinten várnak kidolgozásra.

A Büntetés-végrehajtási Csoport és a Nemzetközi Csoport esetében a kollégákkal való egyeztetést követően megfontolásra érdemesnek tartom azt a más bíróságokon alkalmazott gyakorlatot, hogy a jegyzők nem feltétlenül az egyes bírák/titkárok mellé kerülnek beosztásra, hanem adott jegyzői team a csoport valamennyi bírójától/titkárától érkező utasításokat feladatszoportok szerinti megosztásban hajtja végre. Így áthidalhatók azok az egyenetlenségek, amelyek abból fakadnak, hogy egyes bírák mellett gyakorlott, míg mások mellett újonnan belépett jegyzők teljesítenek szolgálatot, illetve a betanítás, helyettesítés is gördülékenyebben működne.

7. Szakmai munka szervezése

7.1. Szakmai műhely

A kollégiumban a 2018-as évben szakmai műhely jött létre, melynek célja a testületen belül és a kerületi bíróságoknál jelentkező problémák felmérése, az információk, összegyűjtése, kommunikálása, a döntések, állásfoglalások előkészítése. Elindítása azon a gondolaton alapult, hogy a közösségünkben dolgozó tapasztalt, magas szintű elméleti és gyakorlati tudással

rendelkező bírák tudását kiaknázva szakmai iránymutatással segítse a napi munkát, az utánpótlás nevelését és a gyakorlat egységesítését. A műhely folytatását és tagsága bővítését kiemelt fontosságúnak tartom.

A szakmai műhely tevékenységei elsősorban

- Joggyakorlat-elemzés
- Kollégiumvezetés szakmai munkáját segítő elemzések
- Gyakorlati útmutató készítése
- Hírlevél kiadása
- Részvétel a kerületi bíróságok szakmai értekezletein
- Felkészülés a Büntető Kollégiumvezetők Országos Értekezletére
- Másodfokú tanácselnökök kapcsolattartó programjához kapcsolódó tevékenység
- Instruktor bírókkal tapasztalatsere
- a Büntető Kollégium külső kapcsolataiban, szakmai egyeztetéseken képviselendő álláspont kialakításának előkészítése
- Felsőbírósági döntések monitorozása.
- A műhely állandó tagjai elképzelésem szerint:
 - a mindenkori kollégiumvezető
 - legalább két elsőfokú bíró
 - legalább két másodfokú bíró (köztük lehetőség szerint egy tanácselnök és egy tanácsba beosztott bíró)

A szakmai műhely az állandó tagság mellett nyitottan, a kollégium tagjait és érdeklődő kerületi bírákat az egyes feladatokba bevonva működne. Az állandó tagok látják el a műhely rendszeres feladatait, meghatározzák és szervezik a más bírák bevonásával megvalósuló projekteket.

7.2. Jogeset-feldolgozások rendszere

A Büntető Kollégium kollégiumvezetőjének 2/2018. számú Kollégiumvezetői intézkedése szabályozta a jogeset-feldolgozások rendszerét, azaz a házi BH-k összeállítását. A kialakult rendszer azonban felülvizsgálatra szorul. Célszerűbbnek találom, hogy periodikusan megjelölő kiadvány szerkesztése helyett a törvényszéki és kerületi bírákat buzdítsuk arra, hogy az általános érdeklődésre számot tartó eseteiket küldjék meg a szakmai műhelynek, ahol azt elemzés után a kollégium honlapján kialakítandó felületen folyamatosan közzétehetik.

7.3. Utánpótlás-nevelés

A Büntető Kollégium szerepe nem elhanyagolható a következő generáció bírói hivatás iránti érdeklődésének felébresztése, a már kialakulóban lévő elhivatottság táplálása, a szakmai fejlődés elősegítése terén.

7.3.1. Nyitott Bíróság programban aktív részvétel

Az elmúlt évek egyik megőrzendő és összetársadalmi szinten jelentős vívmányának tartom az Országos Bírósági Hivatal szervezésében megvalósuló programot, amelyben a büntető kollégák minél aktívabb részvételét támogatom. A program szervezőinek egyetértése esetén elképzelhetőnek tartom egy előadásvázlat elkészítését, ami a gyakran ismétlődő kérdéseket fűzhetné egybe, egy – a gimnazisták érdeklődéséhez igazodó tartalmú és megjelenésű – prezentációs anyag kíséretében, segítve ezzel az előadók felkészülését. Ezen anyag elkészítésében a Nyitott Bíróság programban eddig is résztvevő, a diákokkal gyakran találkozó kollégákra számítok.

7.3.2. Fogalmazók joggyakorlata

Régi tapasztalat, hogy a joggyakorlatuk során a kollégiumba érkező fogalmazók a bíráink épületen belüli elszórt elhelyezkedése miatt is, némileg elszigetelődve dolgoznak. A Kollégiumban töltött gyakorlat hasznosságát – nem mellesleg a későbbiekben is szerephez jutó kapcsolati hálójukat – növelné, ha a fogalmazók az érkezés után rövid, technikai információkat sem nélkülöző tájékoztatást kapnának az itt folyó munkáról, majd egy erre kijelölt titkár mentorálására támaszkodva dolgozhatnának. A bírósági titkár feladata ez esetben nem a szakmai kérdésekben való iránymutatás lenne, hiszen ezt az instruktorként bírák kiválóan ellátják, sokkal inkább a kollégium mindennapjaiban való eligazodást segítenék.

7.4 Szakmai tanácskozások szervezése

Tágabb értelemben vett szakmai kérdések megvitatására, az „elefántcsonttoronyból való kitekintésre” kifejezetten alkalmas fórum lehet a különböző vendégekkel közös szakmai tanácskozások szervezése, akár pódiumbeszélgetések keretében. Elsősorban a rokon hivatásrendek képviselőire, valamint nyomozók, igazságügyi szakértők meghívására gondolok, de nem zárkoznék el más, valamilyen speciális tapasztalat okán érdeklődésünkre számot tartó személy meghívásától sem.

8. Kapcsolatok

8.1. Kúria

A Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiuma eddig is szívesen szolgáltatott adatokat a Kúria joggyakorlat-elemzéseihez. Az esetleges újabb felkéréseknek is örömmel teszünk eleget.

Ezen kívül jó és ápolandó gyakorlatnak tartom, hogy a kúriai bírákkal szerencsésen fennálló jó személyes kapcsolatokat kihasználva őket szakmai tanácskozásainkra meghívjuk, és közvetlenül cseréljük eszmét az aktuális kérdésekről.

8.2. Fővárosi Ítéltábla

A Fővárosi Ítéltábla kollégiumi ülésein való részvételre nem protokolláris megjelenésként, hanem valódi, élő lehetőségként tekintek. Az így szerzett tapasztalatok megosztása komoly

segítség lehet az elsőfokú bírák, de a harmadfokú felülbírálatra figyelemmel a másodfokú tanácsok számára is.

Fontosnak tartom a szakmai tárgyú kollégiumi ülésekre a kúriai bírákhoz hasonlóan az ítélőtáblai kollégákat meghívni. A saját kollégiumi üléseinken megvitatott kérdésekről, kialakított álláspontról a kapcsolattartó bíró útján vagy memorandum megküldésével célszerű tájékoztatni az ítélőtábla kollégiumvezetését, hogy az – akár egyetértő, akár ellentétes – álláspontjukról kellő időben tudomást szerezhessünk.

8.3. Kerületi bíróságokkal való kapcsolat

A Fővárosi Törvényszék Büntető Kollégiumának gyakorlata – különösen a másodfokú tanácsoké – közvetlenül kihat a kerületi bírák ítélkezési tevékenységére. A joggyakorlat egységesítése, a kollégium szakmai álláspontjának ismertetése a kerületi bírakkal létfontosságú, és ezért több csatornát is szükséges kiépíteni az információk (oda-vissza!) áramlására.

8.3.1. Kapcsolattartó program másodfokú tanácselnökökkel

A 2018 második félévében működni kezdett kapcsolattartó program lényege, hogy egyes kerületi bíróságokhoz, illetve a Pesti Központi Kerületi Bíróság büntető csoportjaihoz kapcsolattartóként kijelölésre került egy-egy másodfokú tanácselnök. A program keretei között a kerületi bírák elsősorban a saját mentorukat kereshetik meg akkor, ha ellentétes másodfokú gyakorlatot észlelnek, valamilyen jogintézmény alkalmazhatóságával kapcsolatban problémájuk támad, és ezen tanácselnök idővel a személyes kapcsolat révén is, hatékonyabban tudja segíteni az adott csoport munkáját, mint a vezetők közbeiktatásával. A kapcsolattartók a működés rövid időszakában is részt vettek a kerületi csoportértekezleteken, egyes esetekben a csoport az összegyűjtött kérdéseket előre megküldte a tanácselnöknek, aki így felkészülve érkezhett a tanácskozássra. A program nem azonos hatékonysággal működött az egyes szervezeti egységeknél, ami egy kialakulóban lévő új intézménynél természetes. Ezzel együtt a kapcsolattartó programot felélesztendő és továbbfejlesztendő jó kezdeményezésnek tartom. Fontos leszögezni, hogy a program mindkét oldalról önkéntességet feltételez, és semmi esetben sem zárja ki, hogy a kerületi bíróság bírója vagy vezetője más tanácselnökhöz ne fordulhatna, ha szükséges – vagy akár hogy egyes szervezeti egységek, ha úgy látják jónak, a kapcsolattartás ezen formájáról le ne mondhatnának.

8.3.2. Büntető szakági vezetőkkel való kapcsolat

A kerületi szakági vezetők egymás közt, illetve a kollégiumvezetés által szervezett konzultációinak mára hagyománya van, amit megtartásra méltónak gondolok. Ezenfelül más, a vezetők leterheltségét figyelembe vevő konzultációs módokat is elérhetőnek tartok:

- közös e-mail csoport létrehozása
- jó gyakorlatok megosztására építő kommunikáció kijelölt kapcsolattartókkal

8.3.3. Helyi csoportértekezleteken való részvétel

Célszerűnek tartom, hogy a kollégiumvezetés – nem kizárólag protokolláris alkalmakkor – időközönként részt vegyen a kerületi bíróságok csoportértekezletein. Itt alkalom nyílik a

sokszor csak névről ismert kollégákkal való találkozásra, a szakmai álláspontok közvetlen megvitatására.

8.3.4. Kerületi bírák a kollégiumban

A kerületi bíróságok a delegált kollégiumi tagok útján jelenleg is témajavaslattal élhetnek a kollégiumi ülésekre. A gyakorlat azonban azt mutatja, hogy ezzel a lehetőséggel ritkán élnek. A magam részéről fontosnak tartom, hogy ez ne csak elvi lehetőség legyen, hanem használják is a lehetőséget a kollégák.

8.3.5. Megosztott jogesetbázis létrehozásának előmozdítása

A remélhetőleg mihamarabb megújuló honlapon szeretnék létrehozni egy jogesetbázist, melyet a kerületi honlapokon is megosztanék. Ide a bírák a számukra gondot okozó vagy érdekesnek talált jogi problémát felvető ítéleteiket, határozataikat – anonimizálva – feltölthetnék. Az „admin” szerepét ezúttal is a szakmai műhely vállalná.

8.4. Más bíróságokkal, egyéb hatóságokkal való kapcsolat

A főváros illetékességi területén kívül eső bíróságokkal és más hivatásrendek képviselőivel nincs a kollégiumnak rendszeres kapcsolata, bár problémáink gyakran hasonlóak. A párbeszédet elsősorban egyes kérdések köré szerveződve tartom indokoltnak fejleszteni:

- egy-egy téma köré szerveződő szakmai találkozók
- hivatásrendek közti egyeztetések
- rendszeres kapcsolat esetén adott hatóság felé kapcsolattartó kijelölése

9. Egyéb kérdések

9.1. Integritás

Kiemelt társadalmi érdek fűződik a bírói integritás megőrzéséhez, és elengedhetetlen, hogy a bíróságok és az egyes bírák tárgyalótermi és tárgyalótermen kívüli viselkedésükkel a pártatlanság látszatát is megőrizzék. Ennek alapját a kiszámítható, átlátható igazgatás képes megteremteni. Ezen a téren nagy fontosságot tulajdonítok az információ átadásának, a vezetői döntések mögött húzódó okok megismerhetőségének, általában az átlátható vezetésnek. A vezetői munkának az integritást segítő elemei az automatikus ügyelosztás, a panaszügyek intézésének szabályozott és megismerhető rendje, a kizárási indítványok elbírálásának szabályozottsága. Ezek a kollégiumban jelenleg is jól működnek. Ezen túlmenően amennyiben bírák vagy egyéb alkalmazottak vonatkozásában integritási probléma merül fel, annak kivizsgálását követően, illetve azzal párhuzamosan – nyilván nem függetlenül a probléma súlyától – a párbeszédén, az empátián kell, hogy legyen a hangsúly.

9.2. A Büntető Kollégium honlapja

A Büntető Kollégium honlapja felett eljárt az idő. A felület jelenleg nehezen kezelhető, nem kifejezetten felhasználóbarát, melyet a kollégák éppen ezért kevésbé látogatnak. Céloom a

honlap megújítása annak érdekében, hogy az információk gyorsan kereshetőek, könnyen elérhetőek legyenek. Az esztétikumában is megújuló oldalon külön rovatot szentelnék a kollégium tagjait érintő kérdések, pl. a szakmai műhely munkájának, a személyi változásoknak, az érdeklődésre számot tartó képzéseknek, tanulmányutaknak. A bevált határozatminták feltöltésével a kollégák egymás munkáját is segíthetik, mások gyakorlatáról is tájékozódhatnak.

9.3. A sajtóvisszhangot kiváltó ügyek kezelése

Tapasztalatom szerint az ítélkező bírák jelentős része a sajtóvisszhangot kiváltó ügyeket, illetve a sajtó képviselőinek a tárgyalásokról, ítéletekről való tudósítását, a tárgyalótermi jelenlétüket fenntartásokkal kezeli. A Büntető Kollégium vezetésének célszerű szorosan együttműködnie a Fővárosi Törvényszék Sajtóosztályával, és a sajtóérdeklődést kiváltó ügyeket tárgyaló bírák terheit lehetőleg csökkenteni. Nem elvárható, hogy az ügy tárgyalására koncentráló, és egy nehéz nap végén vélhetően elfáradt ítélkező bíró még a sajtóközleményt is maga fogalmazza, bár annak lektorálása természetesen indokolt.

A Büntető Kollégiumban tárgyaló ügyeket igen gyakran övezi kiemelt sajtóérdeklődés. Sokatmondó, hogy a Fővárosi Törvényszék által kiadott sajtóközlemények között több évre visszamenőleg mintegy 75-80 %-os arányban jelennek meg a büntetőügyeket érintő anyagok. A sajtó tájékoztatása elsősorban a Fővárosi Törvényszék Sajtóosztályának feladata, a hiteles és szakszerű információkat azonban csak a Büntető Kollégium bírái tudják a sajtóosztály rendelkezésére bocsátani. Jelenleg nincs egységes gyakorlat a kommunikáció módjára, a kapcsolat intenzitása a bírák személyiségétől függően változó. Ezért egyes ügyekről a sajtóosztály csak más forrásból származó közlemények megjelenése után értesül, így a bíróság higgadt, objektív közleménye sokszor „időn túl” érkezik.

A sajtóvisszhangot kiváltó ügyek hatékonyabb, a bírák, az ügyfelek és a közvélemény igényeit is szem előtt tartó kezelésének elemei az alábbiak lehetnek:

- frekvenciált ügyek kategorizálása a sajtóosztály számára is
- a bírák érzékenyítése
- az ügy érkezésekor a várható ütemtervet is ismertető sajtótájékoztató tartása
- az ügy előrehaladásáról folyamatos közlemények kiadása
- a határozat lényegének ismertetése a sajtószóvivőn keresztül
- a büntetőügyeket érintő jelentősebb jogszabályváltozások, új jogintézmények közérthető formában történő bemutatása.

Amennyiben a kollégiumban a bírósági titkárok száma elképzelésemnek megfelelően kedvezően alakul, lehetőség lenne a büntető tárgyú sajtóközlemények előkészítésébe, tájékoztató anyagok szerkesztésébe, a sajtóosztállyal való kapcsolattartásba is bevonni őket – akár rotációs jelleggel.

9.4. Távmeghallgatás

A Büntető Kollégium bírái egyre nagyobb számban és fokozódó lelkesedéssel alkalmazzák a távmeghallgatást ügyeikben. Még mindig észlelhető azonban az idegenkedés azon kollégák részéről, akik még nem próbáltak ilyen úton tárgyalást vagy nyilvános ülést tartani.

Fontosnak tartom, hogy képzések, bemutatók útján, a technikai elérhetőség teljes leegyszerűsítése, a szervezés átvállalása révén elérjük: a bírák a távmeghallgatásra ne mint egy kivételesen indokolt esetben alkalmazható, ám bonyolult technikai „csodára”, hanem a napi gyakorlat részét képező, az ítélkezést érdemben könnyítő, gyorsító lehetőségként tekintsenek.

9.5. Tárgyalóteremfoglaló rendszer

Az elsőfokú bírák referádájában egyaránt megtalálhatóak az egyvádoltas és a 20, 50, sőt esetenként 100 fölötti számú vádlottat érintő ügyek. Ebből eredően egy elsőfokú bíró különböző tárgyalásai eltérő méretű tárgyalótermet igényelnek. A jelenlegi rendszerben az elsőfokú bírák főszabály szerint állandó tárgyalóteremben tárgyalnak, függetlenül az adott ügy tárgyalótermi kapacitásigényétől. Abban az esetben, ha egy kisebb tárgyalóterembe beosztott bíró olyan ügyet tárgyal, amely a sok, egyszerre jelenlévő érintett miatt a saját termében nem tárgyalható, időnként véget nem érő logisztikai folyamat, csere-bere veszi kezdetét. A helyzetet nehezíti továbbá, hogy a kollégium jelenlegi két távmeghallgatás tartására alkalmas tárgyalótermét szintén állandó beosztás szerint négy bírói tanács használja, akiknek minden egyes távmeghallgatás esetén „költözniük” kell. A másik oldalon: gyakran előfordul, hogy a nagyobb termekbe beosztott bírák az egyvádoltas ügyeikkel is a sok vádlott befogadására alkalmas termet foglalják el.

Az elsőfokú bírakkal történt egyeztetést követően elképzelhetőnek tartom egy olyan tárgyalóteremfoglaló rendszer felállítását, amelyben a bíró a tárgyalás kitűzésekor az ügy által igényelt méretű tárgyalótermet tudja lefoglalni, illetve mindenki számára követhető, hogy egy adott napon melyik tárgyalóterem elérhető. Ezzel a rendszerrel az atipikus kitűzéssel hatékonyabban tárgyalandó ügyek tárgyalóteremigénye is kielégíthető.

9.6. A Fő utcai épület

A Büntető Kollégiumnak a Budapest, II. Fő utca 70–78. szám alatti, több szervezet által használt épületben lévő egységében a három katonai bíró és három civil bíró került elhelyezésre. Az épületben lévő történelmi jelentőségű tárgyalóterem mellett további két tárgyalóterem áll rendelkezésre, egyikük kifejezetten nagy méretű. Erre tekintettel, bár fűződik érdek ahhoz, hogy a Büntető Kollégium valamennyi bírója azonos épületben dolgozzon és tárgyaljon, a Fő utcai épület kapacitásait jelenleg a kollégium nem tudná nélkülözni. El kell ismerni azonban, hogy a törvényszék rendelkezésére bocsátott helyiségek jelenlegi kihasználása helyenként esetleges és nem kellően racionális. Az ott folyó munka hatékonyabb megszervezésének akadálya, hogy az épület jelentős felújításra szorul, vezetékhálózata különösen elavult. Amennyiben a szükséges források rendelkezésre állnak, az épület nagy méretű tárgyalóterme esztétikai és technikai renoválás után méltó helyszíne lehet kiemelt ügyek tárgyalásának is, és a gyakran több tanács által egyidejűleg igényelt esküdtszéki tárgyalóterem valós alternatívájává válhat.

10. Közösségi élet szervezése

A Büntető Kollégium hagyományosan jó közössége sok éven át szabadidős rendezvényeken is ápolta személyes kapcsolatait. Az utóbbi években a programok megritkultak, pedig kivételes alkalmat teremtenek egymás megismerésére, közös élményszerzésre, csapatépítésre. Rendkívül fontosnak tartom ezek megőrzését, felélesztését, kiterjesztését.

Az együttléteket több formában, egymást kiegészítve tartom érdemesnek megszervezni:

- bírák részére szervezett, kötetlen, de elsősorban szakmai beszélgetések
- bírák és igazságügyi alkalmazottak közös szórakozásának teret adó szabadtéri program (főzőverseny, piknik)
- a kollégium valamennyi dolgozójának részvételére számító téli összejövetelek, karácsony közeledtével vagy farsang idején
- Mikulás-ünnepség a dolgozók gyermekeinek
- kiállításlátogatás
- kirándulás a dolgozók és családtagjaik részvételével.

V. Összefoglalás

A bírósági szervezetben eltöltött több mint két évtized alatt beosztott bíróként és egy éven keresztül igazgatási vezetőként is volt alkalmam tapasztalatot gyűjteni, így kialakult elképzelésem van arról, hogy az ország legnagyobb létszámú büntető kollégiumát milyen elvek mentén és milyen gyakorlati megoldásokkal lehet és érdemes vezetni. Bízom benne, hogy egész eddigi pályafutásommal bizonyított szakmai alázatomban, mások által is elismert munkabírási tevékenységem, valamint a kollégák, az ügyek és az ügyek szereplői felé egyaránt megnyilvánuló empatikus készségem alkalmassá tesz a vezetői megbízás ellátására.

Budapest, 2019. november 22.

dr. Laczó Adrienn